

Vytautas MAŽIULIS
Vilniaus universitetas

IŠ BALTŲ ETIMOLOGIJOS

Sietas brolelis palydovėlis¹.

Sietýns brolelis

manik rangelę rengė².

(Iš liaudies dainų)

1. Baltų „sieto“ ir „sietyno“ kilmė

§ 1. Jau vien dėl lyties **ryt. balt.** **seitan* (neutr.) „sietas“ (> lie. *sietas*, la. *siets*) su **sl.** **seitan* „t. p.“ (> rus. *cumo* ir kt.) genetinės tapatybės, t. y. dėl šitokio baltoslavistinio dėsniu (ir ne vien dėl jo, žr. toliau), reikia manyti, kad buvo ir **vak. balt.** (pr.) **seitan* (neutr.) „t. p.“, nors jis, kaip iš karto atrodo, ir nėra paliudytas.

§ 2. Iš vak. balt. **seitan* (neutr.) „sietas“ bus atsiradęs pr. **seitan* (neutr.) „sietas“ > **saitan* „t. p.“, čia dėl pr. **-ei-* > **-ai-* plg., pvz., pr. (E) *scaytan* „skydas“ (parašyta: *staytan*), matyt, iš pr. **skeitan* „t. p.“ (plg. PEŽ IV 148 s. v. *staytan*). Manau, kad tą pr. (E) **saitan* „sietas“ (neutr.) atspindi lytis (E 346) *baytan* „t. p.“ (=„zeeb“³) su klaidinga i parašyta raide *b-* vietoj **s-*, žr. W. Ziesemer PBB 144t.; Marchand BL 113; PEŽ I 130; plg. V. Toporov (PJ I 183 parašyta: **saytan?*). Žr. dar § 4.

§ 3. V. Toporovas (l. c.) ir juo sekdamas A. Nepokupnas (žr. Balt.-sl. issled., 2004, 65–80) siūlo kitokią hipotezę; lytis (E 346) *baytan* „sietas“ esanti netaisytina ir sava šaknimi sietina su verb. ide. **bhei(ə)-* „mušti“. V. Toporovas (l. c.) tokia hipoteze labai abejoja, o A. Nepokupnas (l. c.), nors ir nerasdamas jokių naujų (patikimes-

¹ Čia *sietas* yra „Sietynas“, žr. LKŽ XII 532 s. v. 3 *sietas*. Plg. dar § 6 ir išnašą 5.

² Frazėje *manik rangelę rengė* „man (vestuvių) pokylėlių rengė“ (žr. LKŽ IX 141 s. v. 1 *rangà* 2) žodis *manik* „man“ yra greičiausiai vėliau įterptas.

³ T. y. „Sieb“ = „sietas“.

nių) argumentų, lytį (E 346) *baytan* visais atžvilgiais kategoriškai laiko senoviška, priedamas iki aiškiai skubotos ir nepagrįstos išvados, kad apie tos lyties koki nors taisymą, esą, „не может быть и речи“ (Не р о к у п н а с l. c.). Tos (ypač A. Не р о к у п н о palaikomos) hipotezės nepagrįstumą rodo vien jau tai, kad visuotinai baltišku ir net baltoslavišku pripažintas sieto pavadinimas aiškiai yra ne koks nors kitoks, o (balt.-sl.) neutr. *seitan (žr., pvz., Trautmann BSW 254; Fraenkel LEW 783), kurio kilmę tos hipotezės autoriai palieka, deja, visai nenagrinėta.

Š 4. Minėtą pr. (E 346) *baitan „sietas“ Не р о к у п н а с (l. c.) šiaip jau teisingai sugretino su lytimi (E 6) *paycoran* = *paytoran* „Sietynas“ (žr. toliau), iš jos atstatydamas astronomą pr. *baitāran „t. p.“ (resp. *paitāran „t. p.“). Bet ši lytis, kaip ir minėtoji *baitan* „sietas“ (Š 2), turi klaidingai vietoj raidės *s- parašytą b-/p- ir suponuoja pr. *Saitāran (neutr.) „Sietynas“⁴ greta pr. *saitan* (neutr.) „sietas“. Jo ir *baitan „sietas“ (iš pr. *saitan) klaidingo parašymo kaltininkas bus buvęs ne E originalo autorius (anoniminis), o E nurašinėtojas Petras Holcvešeris (Vokiečių ordino vienuolis, visai nemokėjęs prūsiškai).

Š 5. Astronomą pr. *Saitāran (neutr.) „Sietynas“⁵ < *seitāran „t. p.“ (dėl šaknies vokalizmo plg. E *scaytan* „skydas“ < *skeitan) kildinu iš adj. vak. balt. < **seitāra-* „sietinis (kuris/ kuri kaip sietas)“, o šį – iš subst. balt. (-sl.) *seitan „sietas“ (neutr.); plg. kuršiškos (t. y. vak. balt.) kilmės deadjektyvinius hidronimus lie. (dial.) *Lieporas/ Liepora* (dėl jų plg. Skardžius ŽD 307; plg. dar PEŽ III 311t.; Не р о к у п н а с l. c.); čia galima prisiminti net patronimą, pvz., lie. *Jonýnas* < „Jono sūnus“ – iš „kuris kaip Jonas“. Panašios darybos yra ir subst. lie. *sietýnas* bei la. (papr. diminut.) *siētīņš* (ME 861) – iš ryt. balt. adj. **sēitīn-* „kuris/ kuri kaip sietas“. Pastaba: dėl nuo seno aiškiai suvokiamo darybinio

⁴ Pastaba. Savo ankstyvesniu spėjimu, kad pr. (E 6) *paytoran* (= *paycoran*) segmentu *payt-* giminiuojasi su lie. *spiēčius*, *spiēsti* ir pan. (PEŽ III 211t. ir liter.), dabar nebetikiu: šių lie. žodžių inicialis s- nėra ir nebuvo s-mobile.

⁵ Pr. *saitāran ir lie. *sietýnas* (la. *siētīņš*), kaip tikrinius žodžius – astronomus (lo. *Pleia-des* „t. p.“), galima rašyti su S- (t. y. ne vien su s-).

santykio tarp baltų žodžių „sietynas“ ir „sietas“ galėjo baltų tarmėse ir žodis „sietas“ gauti reikšmę „Sietynas“, plg. LKŽ XII 532 s. v. 3 *sietas*.

§ 6. Taigi visos baltų (neišskiriant ir p r ū s ū) bei visos slavų kalbos sutartinai rodo buvus subst. (o-kamienį, neutr.) balt.-sl. **seitan* „sietas“, kurio šakninis **-ei-* bus buvęs **-ēi-*, t. y. akūtinis (plg. lie. *sietas*, la. *siēts*); šio painioti su lie. *siētas* „Strick“ (S. K a r a l i ū n a s, Baltų kalbų struktūrų bendrybės, 132; plg. H. H i r t, Indogermanische Grammatik, II 143) nederėtų (žr. B ū g a RR II 258; T r a u t m a n n BSW 254; F r a e n k e l LEW 783).

§ 7. Balt.-sl. **sēitan* „sietas“ yra iš „tam tikra sėjimo priemonė (įrankis)“ – priesagos **-ta-* vedinys iš verb. (balt.-sl.) **sē-ti* „sėti, sijoti (blaškyti)“ (< ide. **sē-* „t. p.“), t. y. iš jo lyties (p r a e s.) **sēi(a)-* (> lie. *sėj-a* ir kt.), egzistavusios greta lyties (p r a e t.) **siī(ā)-* (→ lie. *sij-óti*, la. *sij-ât*), dėl praes. kamieno perdirbtos į praet. *sēi(ā)-* (> lie. *sėj-o* ir kt.). Plg. B ū g a l. c.; F r a e n k e l LEW 784 (ir liter.); S t a n g Vergl. Gr. 357; P o k o r n y IEW 889 [s. v. 1 **sē(i)-*].

§ 8. Greta minėto iš verb. balt.-sl. **sēi-* (p r a e s.) priesagos **-ta-* vedinio (balt.-sl.) **sēitan* (neutr.) „sietas“ = „sėjimo priemonė“ bus buvęs iš to paties verb. (p r a e s.) išvestas priesagos **-tu-* darinys balt.-sl. (subst.) **sēitu* (neutr.) „sėjimas“ = „s u k a m o j u rankos mostu grūdų p a s i a u t i m a s (blaškymas)“ (plg. § 6) > balt.-sl. **sēitu* „(upėje vandens) s u k i m a s i s (siautimas), sūkuriavimas, verpetas“ (verpetai būdingi kaip tik gilioms upės vietoms, plg. lie. *verpētas* „vandens sūkurys“). Iš to nebesunku kildinti lie. *siet(u)và/ sietav-à* „gili vieta upėje“ (LKŽ XII 535), la. *sietav-a* „t. p.“ bei *sietu-s* „t. p.“ (ME 860 s. v. III *sietava*)⁶.

Tiesa, šių lie. ir la. žodžių šaknies priegaidė nėra aiški: ji yra, matyt, cirkumfleksinė (plg. LKŽ XII 535 s. v. *sietuvà*), perdirbta iš senovinio akūto. Primintina, kad tik ką minėti lie. ir la. žodžiai iki šiol neturi patikimesnės etimologijos, žr., pvz., F r a e n k e l LEW 784t. (s. v. *sietuvà*); A. V a n a g a s LHEŽ (s. v. *Sietuvà*); P o k o r n y IEW 891.

---

⁶ Čia dėl lie.-la. *-(u)va/ -ava* žr. Baltistica III (1967) 40t.; Baltų ir kitų indoeuropiečių kalbų santykiai, Vilnius 1970, 272tt.

2. *Medvėgalio* vardo kilmė

§ 1. Istoriskai garsių Kaltinėnų apylinkėse beveik iki Lūksto ežero didelį plotą užima raguvų išraižyta aukštuma – *Medvėgalis* su keliais piliakalniais ir alkvietėmis. Medvėgalyje yra buvusi ir didžiausia Žemaičių krašto pilis, kuri istorijos šaltiniuose *Medvėgalio* vardu minima nuo XIV amžiaus pradžios: *Medewagam* (1316 m., lo. acc. sg.), *Medewage* (1329 m.)⁷, *Medvaigala* (XVI a., tiksliau *Медвайгала*, Spruogis) ir pan., žr. A. Salys, in Tauta ir žodis, VI, 224tt. Atrodo, kad šie istorijos šaltinių pavadinimai ne visi tiesiogiai atspindi dabartinę ir pagrindinę lytį *Medvėgalis* (žr. toliau). Pastaroji (dabartinė) lytis yra, be abejo, autentiška: ją taip tarė K. Jaunius (žr. apud Būga RR I 252), jam pritarė ir Būga l. c. (žr. dar Būga RR III 633), A. Salys l. c. Žodžio *Medvėgalis*, tiksliau sakant, jo segmento *Medvė-* kilmė iki šiol yra visai neaiški (ją aiškinti, rodos, iš viso nebuvo mėginta). Dabartinis *Medvėgalis* (didžioji Žemaičių aukštuma, žr. anksčiau) jo vardo gimimo laikais turėjo būti mažas (raguvų išraižytas) šnektelių plotas (plotelis), kurį dabar, deja, vargu ar beįmanoma tiksliai lokalizuoti; bet pastaroji aplinkybė visai nereiškia, kad negalima atsekti *Medvėgalio* vardo kilmės (žr. toliau) – to dalyko, kuris labai svarbus kiekvienam žemaičių ir kuršių istorijos tyrinėjimui.

§ 2. Didžiausio Žemaičių kalno vardas *Medvėgalis* (*ja*-kamienis), kitaip rašant (sakant), *Medvėgalīs* yra, be abejo, dūrinys su antruoju sandu *-galīs* ← *galas* (= lie. *gālas* ir kt.) „kampas“ (plg. Būga RR I 251tt.) = „upelės (upokšnio) linkio vieta“ (žr. toliau). Iš gyvenvietės (= gvv.) pirmojo sando *Medvė-* atstatau vardą smob. (= subst. mobile) fem. ***Med(u)vė**⁸ „upelės (upokšnio) **Med(u)vā*, tekėjusios Medvėgalio raguvomis, vieta (gvv.)“, šį laikydamas galūnės vediniu iš upelės

⁷ Šios abi Ordino vok. lytys, jeigu spėtume jų segmentą *-g-* = **-i-* (tai nėra negalima), suponuotų lie. žem. **Medvaja-* (XIV a.) greta pagrindinio varianto, iš kurio yra dab. *Medvėgalis* (žr. § 3).

⁸ Su įterptiniu (fakultatyviniu) **-u-*; čia jis, t. y. morfema **-uvā-* atsirado kaip gretininis **-avā-* variantas (morfologinis), žr. dar 3 išnašą.

(upokšnio) **Med(u)vā* ir toliau, – priesagos *-(*u*)*vā*⁹ vediniu iš subst. (neutr.) balt. *medu „medus“¹⁰ (žr. dar § 4); plg., pvz., up. *Viksvē* ← *viksvā*. Lytis **Med(u)vā*, kaip jau sakyta, yra smob. (fem.) **Med(u)vē* iš up. **Med(u)vā*, dėl to dar plg., pvz., up., *Liškiavė* ← gvv. *Liškiavā*.

§ 3. Kaip greta (*i*)*ē*-kamienio (smob. fem.) up. *Liškiavė* šnektose yra *ia*-kamienis (smob., ne fem.) ež. *Liškiavis*¹¹, taip greta (*i*)*ē*-kamienės „upelės“ (smob. fem.) šnektose galėjo atsirasti ir *ia*-kamienis (smob., ne fem.) (upelis) **Med(u)vīa-*, plg jo tiksliausią giminaitį lie. ež. (Rūdiškės) *Meduwys* (smob. ne fem.). Tačiau tas **Med(u)vīa-* dėl neįprasto priebalsių junginio **-dvi-* iš tikrųjų buvo negalimas, bet čia atsirado vienintelė išėitis – jo segmentas **-īa-* buvo perdirbtas į **-ai-* (metatezė), ir pats **Med(u)vīa-* išvirto į **Med(u)vaīa-* (su nauju, perdirbtu kamiengaliu); šį **Med(v)aiā-* (su **-aiā-* → **-ai-*) ir gali atspindėti lytis (XVI a.) **Medvai(gala)* „Medvė(galīs)“ (dėl jos žr. § 1).

§ 4. Vardas upelės (upokšnio) **Med(u)vā* yra, be abejo, kuršiškas, priešistoriniais laikais perimtas žemaičių; dabar jis, sulietuvintai tariant, būtų (lie.) *Medvā* (baritonas) resp. *Mėdvė* arba (gal kam atrodytų gražiau) *Mėduva* resp. *Mėduvė*. Upelė (upokšnis) kurš. **Med(u)vā*, kuri tekėjo (gal vasarą ji kartais net ir išdžiūdavo) didžiosios Žemaičių aukštumos (Medvėgalio) vietomis (raguvomis, rėvomis, žr. § 1), bus buvusi *sraunī* → *švarī* → *skaidrī* (kaip jaunas, šviežias liepų *m e d u s*, plg. § 2) → *šv e n t a*; prie jos šventumo bus prisidėjęs ir tas, kad ji tekėjo veikiausiai per alkvietę (ar šalia jos) – per vieną žymiausių kurš. alkviečių (dabar sunkiai beatsekamą vietą). Todėl manyčiau, kad senovinė Medvėgalio vardo giminė (plg. § 1) buvo jo alkvietė – šventojo kulto

---

⁹ Dėl priesagos *-(*u*)*vā-* // **-avā-*, kuri dažna ypač upėvardžių dariniuose, žr. Mažiulis, *Baltistica* II 143tt.; III 29tt.; *I d e m*, Baltų ir kitų indoeuropiečių kalbų santykiai, 272 ir kt. (su liter.); plg. A. Vanagas, Lietuvos TSR hidronimų daryba, 201t., 211tt. [per mažai nagrinėjamas priesagos *-(*u*)*va-* // **-ava-* variantiškumas].

¹⁰ Balt. *medu „medus“ buvo baritonas (žr. PEŽ III 118 s. v. *meddo*); vadinasi, jo vedinys **Med(u)vā* turėjo kirtį būtent skiemenyje **Me-* ir buvo *Medvā > *Medvė.

¹¹ Dėl visa to, pagaliau, plg., pvz., subst. *vāsara* → adj. (smob. fem.) *vasārē* [(*i*)*ē*-kamienis] greta adj. (smob., ne fem.) *vasāris* (*ia*-kamienis); arba smob. (fem.) *upelē* ((*i*)*ē*-kamienis, derinta prie *ūp-ē*) greta (smob., ne fem.) *upēlis* (*ia*-kamienis).

vieta, tvarkoma žynio bei jo aplinkos žmonių (kuršių). Šitokia prasme Medvėgaliui tiktų epitetas: *Alkvietės Kalnas = Šventasis Medvėgalis*.

3. *Tvėrų* vardo kilmė

§ 1. Lie. žem. *Tvėrai* yra sena gyvenvietė (gvv.). resp. pilies (pilaitės) vardas, plurale collectivum „aptvėrimai, (užtvėrimai)“, egzistavęs greta lyties (sg. masc.) **Tvėras* „aptvėrimas“¹². Ši slypi pirmąkart pavartotoje leksemoje rus. (1251 m.) *Твиреметь* (*Твиременть*), kurios kilmė laikoma visai neaiški (žr. ir A. Salys *ŽM* 225)¹³. Iš šios rus. leksemos atstatau lie. žem. **Tveramedīs* (ja-kamienį) – dūrinį **Tvera-* (iš **Tveras* „aptvėrimas“ nom. sg. masc.) + **-medīs* (iš žem. *mėdė* „miškas“).

§ 2. Lie. žem. **Tvėras* „aptvėrimas“ = **tvėras* „t. p.“¹⁴ yra veikiausiai ne iš verb. lie. žem. *tver-* „aptverti“, o vietoj savo pirmtako lyties kurš. (balt.) **Tvaras* „aptvėrimas“ = **tvaras* „t. p.“ (*a*-kamienio) (subst. masc.), kuris – galūnės vedinys (su šakniniu ablautiniu **-a-*)“ iš verb. kurš. (balt.) **tver-* „(ap)tverti“ (dėl paties verb. balt. **tver-* žr., pvz., Būga RR 139tt.; Fraenkel LEW 1152t.). Tokį didžiai seną *a*-kamienių vardažodžių (galūnės vedinių), savo reikšme artėjančių prie nomina actionis, darybos tipą gana gerai išlaikė baltų kalbos ir ypač lie. kalba, pvz. (lie.): (*dėg-ti* → *dāgas* „degimas“ (→ dial. *dėgas* „t. p.“), (*gėl-ti* → *gālas*¹⁵, (praes. *keř-pa* → *kařpas* „atkarpa, atkirpimas“, (*nėr-ti* →) *nāras* „sąnarys, sunėrimas“ ir kt., žr. Skardžius *ŽD* 26–35 (passim); plg. reliktinį lie. (balt.) *āp-tvaras* „aptvėrimas“ = la. *ap-tvars* „Umfassung“ (ME I 132).

§ 3. Kaip galūnės darinys subst. kurš. (balt.) **Tvaras* = **tvaras* (žr. § 2), panašiai bus atsiradęs ir subs. kurš. (balt.) **Tvarta-* = **tvarta-* (plg.

¹² Dėl plurale collectivum bei dėl sg. (masc.) lyties plg. B. Stundžia, The category of collective and the development of nominal accentuation in East Baltic languages, In *Colloquium Pruthenicum primum*, Kraków, 1992, 151tt..

¹³ A. Salys, Die Žemaitischen Mundarten, Tauta ir žodis, VI, Kaunas, 1939.

¹⁴ Čia ir (panašiais atvejais) kitur dėl pavartoto lygybės ženklų žr. § 3 (pabaiga).

¹⁵ Dėl jo senovinės reikšmės, artimos nomina actionis, žr. Mažiulis, *Baltistica* XLI (3), 308tt.

lie. *tvártas*) – priesagos **-ta-* vedinys (su šaknies ablautiniu **-a-*) iš verb. kurš. (balt.) **tver-* „(ap)tverti“. Subst. kurš. (balt.) **Tvarta-* = **tvarta-*, formaliai siejamas su **-ta-* priesagos būdvardžiais, bus turėjęs būdvardinio atspalvio reikšmę „(ap)tverimo būdas (kuo ir kaip aptvėrta)“ (plg. Skardžius ŽD 320tt.) ir šalutinę „aptverimas“; o subst. kurš. balt. **Tvaras* = **tvaras* buvo su pagrindine reikšme „aptverimas“ (žr. § 1, 2).

§ 4. Maždaug nuo I tūkst. pabaigos ėmus intensyvėti žemaičių ir kuršių tarmių interferencijai, t. y. ėmus stiprėti kuršių lietuvėjimui (žemaitėjimui), subst. lytis kurš. **Tvara-* (= **tvara-*) ir mažiau archajiška lytis (žr. § 3) kurš. **Tvarta-* (= **tvarta-*), formaliai suvokus bendru judviejų darybos pamatu esant lytį verb. kurš. = lie. žem. **tver-* „ap-tverti“, virto į lie. žem. **Tvera-* (= **tvera-*) „aptverimas“ resp. į lie. žem. **Tverta-* (= **tverta-*) „aptverimo būdas, aptverimas“.

Tų dviejų žem. subst. asociaciniai ryšiai su verb. žem. (ir kurš.) **tver-* po to, kai atsirado naujas (t. y. žem.) šakninis **-e-* (vietoje kurš. **-a-*), dar paskaidrėjo. Todėl lytys lie. (žem.) subst. pasidarė ne tiek tikriniai, kiek bendriniai žodžiai; būtent šia prasme vartoju lygybės ženklą, pvz., **Tveras* (< **Tvaras*) = **tvera-* (< **tvaras*) ir pan.

§ 5. Lie. žem. *Tvėrai* (plurale collectivum, žr. § 1) senovinės lokalizacijos klausimas yra gana miglotas (žr. A. Salys l. c.). Pirmiausia minėtinas *Twertekaymen* (1385 m.), kuris, matyt, atspindi dūrinį lie. žem. **Tvertakaimis* iš „tai (kaimas), kas priklauso *Tvėrams* (jų piliai)“, plg. (XIII a.) **Tvertamedis* (§ 1) iš „tai (miškas), kas priklauso *Tvėrams* (jų piliai)“. Dėl darybinės reikšmės ir tos lokalizacijos ypač svarbia laikau lytį Ordino vok. (das Land) *Twertiken* (1395 m.) = (terra) **Twertiken* (1284 m.: *Twertiten*) = lie. žem. **Tvertikai*. Šis yra diminutyvinės bei priklausomybinės priesagos darinys, leidžiantis darybiškai suponuoti išvadą: tai („mažųjų“ Tverų žemė), kuri tuomet (XIV a.) priklausė didesnei (svarbesnei) ir vardą „Tverai“ turėjusiai žemei („Land, terra“) – jos piliai.

Dėl visa to esu linkęs pritarti talentingo istoriko R. Batūros (žr. in Kraštotyra, 1964, 116tt.) nuomonei, kad senovės *Tvėrai* bus buvę ne dabartiniuose *Tveruose*, o dabartiniuose Kražiuose ar jų artimosiose apylinkėse.

ON BALTIC ETYMOLOGY

Summary

1. The form pr. E (346) *baytan* “sieve” should be corrected to Pr. (E) **saytan* “id.” = Pr. **saitan* “id.”, while this is derived from balt. **seitan* “id.” (neutr.), which was not only “sieve”, but also “Pleiades” (an astronomical term). Later on the following formed: a) For Eastern Balts next to the form **seitan* (neutr.) “sieve; Pleiades” its suffix derivative **Seitīna-* “Pleiades” (seems to be neutr.) and b) for Western Balts next to the form **seitan* “sieve; Pleiades” suffix derivative **Seitāran* “Pleiades” (neutr.); the last being shown by its form (E 6) **Paytoran* “id.”, should be corrected to **Saytoran* = pr. **Paitāran* “id.” (neutr.), which probably derives from Western Balt. **Seitāran* “id.” (neutr.). The word is Baltic, i.e. Balt.-Sl. **seitan* “sieve” – the derivative of the suffix **-ta-* is from the presentic stem from the old Balt.-Sl. verb **sē-ti* “to sift, sieve”.

2. The name *Medvēgalis* (the *ja-* stem), which is the name of a large hilly area with small rivers fed by underground well, is a composition with a second component of *-galīs* from *galas*, meaning “corner, place”. The component *Medvē-*, which should not be linked with Žem. *mēdē* “forest”, the little river’s name supposed by Cur. **Med(u)vē*, flowing through a Curonian sacrificial place (a holy site). The gender of **Med(u)vē* (river) from the older Cur. **Med(u)vā* is the suffix’s **(u)vā-* derivative from subst. Curonian (Balt.) **medu* “honey” (neutr.). Such an etymology of the river’s name is supported by the river’s holyness (because of the sacrificial place) and especially the fact, that its water was clean because of the currents (where it flowed along the banks) and was clear like fresh linden honey (it seems that for the Balts, honey was holy).

3. The name of the old Samogitian settlement called *Tvērai*, mentioned numerous times in the writings of the Teutonic Order dating from the 13th-14th century, first of all arose in the form Rus. (1251) *Твиреметь* (*Твиременть*), the origin of which is unclear. Now it has become clear, that this Russian form reflects the Lith. (Žem.) composition **Tveramedīs* “Forest of Tverai” (*ja-* stem), which is: **Tvera-* (= sing. **tveras* “enclosure”) + **-medīs* (< Žem. *mēdē* “forest”). Next to the form Lith. (Žem.) **tveras* “enclosure” would have been from Lith. (Žem.) **tverta-* “id.”. Both synonyms are from Lith. (Žem.) **tvaras* “id.” resp. **tvarta-* “id.” – a suffixed derivative from the verb Cur. (Balt.) **tver-* “to enclose”.

Vytautas MAŽIULIS

Baltistikos katedra

Vilniaus universitetas

Universiteto g. 5

LT-01513 Vilnius

Lietuva